

muaLLimova HУTBA

LIČNA HIGIJENA MUSLIMANA

Omer SIKIRA

Jedna od najvećih briga koju je islam pokazao naspram svojih sljedbenika svakako je briga o čistom, urednom, lijepom i prijatnom izgledu.

Poglavlje o postizanju i održavanju lične čistoće muslimana i muslimanke temeljito je, detaljno i krajnje jasno obrađeno kao jedan od osnovnih preduvjeta obavljanja ibadeta. Slobodno možemo kazati da ne postoji nijedna vjera koja je s takvom pažnjom i ozbiljnošću pristupila čistoći općenito i ličnoj higijeni. Neka nas to ne čudi, jer je i sam islam vjera čista od bilo kakvih nejasnoća i primjesa koje su prijašnje objave dovele do stepena neprepoznatljivosti uprkos njihovom božanskom porijeklu. Muhammed, s.a.v.s., kaže: „Držite se uvijek čisto i uredno, jer je islam čist i uredan“ (Ibn Hajjan), „Čistoća i urednost vode čovjeka ka iman, a iman uvodi čovjeka u Džennet“ (Et-Taberani).

Ovo su hadisi koji nas ohrabruju i podstiču da naša briga o čistoći i higijeni bude konstantna i svakodnevna. Naša vjera nam nudi i rješenja kako ćemo postići da nam lična higijena bude svakodnevna obaveza i briga. Pet abdesta dnevno i najmanje jedan gusul sedmično garancija su postizanja i održavanja čistoće, urednosti i higijene.

Čovjek je stvoren slab, od zemlje, uzimanje hrane i pića je potreba svakog od nas. Svakodnevni poslovi i obaveze dovode čovjeka u stanje narušene čistoće i lične higijene i prisiljeni smo „vraćati“ svoje tijelo u prvobitno stanje urednosti i lijepog i čistog izgleda. Pranjem ruku prije i poslije jela, održavanjem čistoće usta i zuba, čišćenjem poslije obavljanja male i velike nužde, ispunjavamo imperativ naše čiste vjere i temeljni uvjet bez kojeg ne možemo obaviti jednu od najvećih obaveza, a to je namaz. Musliman koji čuva namaz obavljajući ga u džematu sa svojom braćom mora voditi računa o tome da njegova pojava i lik budu odraz čistoće vjere kojoj pripada.

Jednom prilikom je Allahov poslanik, s.a.v.s., rekao svojim ashabima, r.a.:

„Blago mutehallilunima iz mog ummeta“.

Ashabi ga upitaše: „Ako su mutehalliluni, Allahov poslaniče?“

„To su oni koji, kad se abdeste, dobro operu i isperu svoja usta i nos, i dobro operu nečistoću i prljavštinu između prstiju svojih ruku i nogu, i oni koji poslije jela očiste zube i uklone ostatke hrane koja je ostala između zuba. Zaista, melekima nema ništa teže i neprijatnije

* Omer Sikira, imam, hatib i muallim Medžlisa IZ Vitez

od toga da vide na čovjeku koji je u namazu, koji klanja, tragove i ostatke hrane koji su mu ostali između zuba nakon jela“ (Ahmed).

Kako samo detaljno i precizno Allahov poslanik, s.a.v.s., poučava svoje vrle ashabe i nas čistoći, urednosti, lijepom i prijatnom izgledu i šta, ustvari, znači i u čemu se ogleda lična higijena. Kad god slušamo o tome kako je islam vjera čistoće i kako od svojih sljedbenika traži da vode računa o svom izgledu i higijeni, ne možemo ne spomenuti, najblaže kazano, žalosne primjere koji se mogu primijetiti među pojedinim muslimanima kad su u pitanju njihova vanjština i higijena.

Bahat i neodgovoran odnos pojedinih muslimana prema čistoći općenito i ličnoj higijeni ostavljaju neprijatan dojam i pružaju ružnu sliku, čije, negativne posljedice svi osjećamo.

Neodgovoran odnos prema ličnoj higijeni nije samo privatna stvar pojedinca, jer posljedice nečistoće bihuzure i uznemiruju čitavu zajednicu i džemat. Tragično je i za svaku osudu i prijekor doživjeti bilo kakav vid neprijatnosti stajući u saf, rame uz rame do brata muslimana, u čijoj blizini, jednostavno,

nisi u stanju kako treba obaviti namaz usljed neugodnih mirisa i zadaha koji se oko njega šire. Na veliku žalost, takvi slučajevi postoje i, bez obzira koliko bili usamljeni i rijetki, na njih se mora ukazati i opomenuti.

Dovesti brata muslimana koji klanja pokraj tebe da nije u stanju disati zbog tvoje blizine, teška je povreda, prije svega ambijenta u kojem se nalaziš, a zatim i međusobnih bratskih veza i odnosa koji nas trebaju zbližavati. Neodržavanjem lične higijene stavljamo brata pokraj sebe na teško iskušenje koje ga tjera da gleda na to pokraj koga će stati u saf. Naročito je važno obratiti pažnju na ovo na šta smo kazali u toplim ljetnim danima, danima u kojima se malo više radi i izlaže nečistoćama kako ne bismo sebe i one oko nas doveli u neugodnu situaciju.

Zato je Allahov poslanik, s.a.v.s., posebno skrenuo pažnju svojim ashabima na petak i na samu džumu kako bi na najbolji način održavali svoju higijenu i sačuvali svu ljepotu i prijatnost atmosfere i ambijenta džume:

„Petak je mubarek dan koji je Uzvišeni Allah dao muslimanima, pa ko od vas hoće na džumu, neka se okupa“ (Ibn Madže).

O HUTBI:

Neki hatibi pogrešno dijele teme na one koje su u fokusu pažnje, o kojima se rado govori, o kojima i društvo rado raspravlja, i podržavajući želje, i čineći ugođaj džematu, oni samo te „atraktivne“ teme, izlažu sa svojih mimbera. Druge teme drže za ne tako važne, u žargonu struke kazano: „Staromodne“, „izlizane i otrcane“, kao i one „o kojima i vrapci cvrkuću“.

Međutim, odredivši se za temu o ličnoj higijeni, ma kako to izgledalo svima dobro poznato, posve jednostavno i jasno, mi kroz dati sadržaj hutbe uviđamo da je autor uvidio problem i ustanovio kako je kod pojedinih vjernika ovo područje lične higijene, obzirom da dolaze u izravan doticaj sa drugima, izrazilo se kao problem u zajednici muslimana. O ovome autor hutbe veli: „Na veliku žalost, takvi slučajevi postoje, i bez obzira koliko bili usamljeni i rijetki, na njih se mora ukazati i opomenuti.“ Allahovoj dž.š. Knjizi a.š. i Njegovom Poslaniku a.s. hvala da problem čistoće ni u kojem vremenu, niti u bilo kojoj zajednici muslimana nije postojao, niti postoji kao problem zajednice, već kao pojedinačni slučajevi u zajednici. Jer su se propisi islama o ličnoj higijeni naprosto, u vidu kulture svakodnevnog života, u životnu praksu muslimana pretočili. Čak će za prevelike čistunce biti i uvreda o ovoj temi ikako muslimanima kazivati?!

Po mome mišljenju najprije bi trebalo akcentirati i inzistirati na pojmovnim razgraničenjima i definisanjima: Lična higijena po islamu; lična higijena muslimana; i općenito lična higijena čovjeka modernoga doba. Ovo bi učinili u kratko, tek toliko da bi naglasili i uočili razlike.

Uzmimo kao primjer propis o islamskom kupanju, gdje se očituje razlika u pogledu „mai-mustamela“ upotrijebljene vode, koja po islamskim propisima o higijeni ima biti odstranjivana ispod nogu kupača, za razliku od ovoga, mi sa malih ekrana, i iz filmova svakodnevnice, gledamo kupače kako iz kade, još uvijek pune vode i sapunice, izlaze i istog časa se, posušuju i oblače odjeću na sebe, što je po nekima i dovoljno, ali je to sa stanovišta islama, sve dok se ne istuširamo nedovoljno da bi se smatrali da smo izvršili gusul-islamsko kupanje, i prišli molitvi.

I kod abdesta – pranja ispred obraćanja Bogu veoma važno je podvući da ni abdest nije nikakvo simbolično pranje. Za abdest, neki teoretičari bolesnih srca i duša svojih, kažu kako to samo formalno i da ima duboko psihološko značenje, u smislu odstranjivanja osjećaja griže savjesti i krivnji usljed grijeha kod muslimana?! Nego, abdest je najprije stvarno i temeljito pranje, u kojem, kao i kod gusula, prethodno i sam kvalitet čistoće vode ima odlučujuću ulogu.

Dalje, uputno bi bilo istaći i odnos na relaciji: islamsko-lično, i lično-islamsko, i pokazati taj međuodnos uzajamnog davanja i primanja na način: Koliko sam ja islamom prožet i koliko sam sebe islamu podredio, toliko je on mene na najčovječniji i na najuzvišeniji način darovao!, pa tako i u pogledu moje higijene tijela.

Inače, hutba je izrečena u posve jasnoj i jezgrovitoj jezičkoj formi, klasičnog pristupa temi. Obzirom da je problem određen i lociran prema čovjeku unutar prostora mesdžida, to bih radije naslovio hutbu sa ovim dužim naslovom: „Lična higijena po islamu i lična higijena muslimana“, pa bih time, još u naslovu skrenuo pažnju da ono što je kod muslimana, nije i obavezno i islamsko.

Ishak ALEŠEVIĆ

O HUTBI:

1. Naslov hutbe je precizan, kratak i jasan, i to je za pohvalu;
2. Hutbu treba početi sa zahvalom Allahu, dž.š., i salavatom na Muhammeda, s.a.v.s.;
3. Hatib nije naveo ni jedan ajet, a ima ajeta koji govore o čistoći. Navest ćemo samo neke koji su se trebali naći u ovoj hutbi:

• إِنَّ اللَّهَ يُحِبُّ التَّوَّابِينَ وَيُحِبُّ الْمُتَطَهِّرِينَ

Allah zaista voli one koji se često kajaju i voli one koji se mnogo čiste. (Al-Baqara, 222);

• فِيهِ رَجَالٌ يُحِبُّونَ أَنْ يَتَطَهَّرُوا وَاللَّهُ يُحِبُّ الْمُطَهَّرِينَ

U njoj (džamiji) su ljudi koji vole da se često peru, a Allah voli one koji se mnogo čiste. (At-Tawba, 108);

4. Ajete i hadise treba, ako je moguće, navoditi na arapskom, a zatim na bosanskom jeziku;
 5. Dobro je što hatib navodi izvore hadisa. Ipak, preporučujemo da se navode hadisi koji se nalaze u El-Buharijinoj i Muslimovoj zbirci hadisa i drugih muhaddisa iz Kutubu-s-Sitte;
 6. Rečenice trebaju biti kratke i jasne. Npr. Hatib kaže: "Svakodnevni poslovi i obaveze dovode čovjeka u stanje narušene čistoće i lične higijene i "prisiljeni smo" "vratiti" svoje tijelo u prvobitno stanje urednosti i lijepog čistog izgleda."
- Ovo moglo reći na slijedeći način: Svakodnevni poslovi ponekad dovode čovjeka u stanje nečistoće. Obavezni smo održavati čistim svoje tijelo, odjeću i prostor življenja;
7. Pretjerano je reći : *Tragično je i za svaku osudu i prijekor doživjeti bilo kakav vid neprijatnosti stajući u saf, rame uz rame do brata muslimana, u čijoj blizini, jednostavno, nisi u stanju kako treba obaviti namaz usljed neugodnih mirisa i zadaha koji se oko njega šire. Na veliku žalost, takvi slučajevi postoje i, bez obzira koliko bili usamljeni i rijetki, na njih se mora ukazati i opomenuti.*

To je ružno i suprotno Sunnetu, ali nije tragično.

Mr. hfz. Muhamed ef. ČAJLAKOVIĆ

RODITELJSKA PAŽNJA

Merzuk HADŽIRUŠIDOVIĆ

"S

vako od vas je pastir i svako je odgovoran za svoje stado.» (Hadis)

Sve češće samosvjesno društvo postaje inkarnacija islamskih odgojnih principa, ali, nažalost, samo jednostrano, bez one najvažnije pokretačke mašine, a to je iskrenost nijeta u ime Allaha. Na ova razmišljanja me naveo natpis na nekim javnim TV-emiterima koji prije izvjesnih vrsta filmova i emisija ističu upozorenje naslovljeno «Roditeljska pažnja»

A još prije 14 stoljeća Poslanik, a.s., naglasio je važnost odgovornosti i usmjerenja pažnjesvakog pojedinca, ističući, između ostalog, odgovornost roditelja prema djeci, posebno majke prema djetetu i kućanstvu (odnosno, ambijentu u kome dijete odrasta). Također, način poređenja odgovornosti sa pastirima i njegovim stadom nedvojbeno navodi na obavezu svakodnevnog, trajnog i kontinuiranog aktivnog odnosa prema odgovornosti. Prema tome, pažnja roditelja prema djeci mora biti svakodnevna, trajna i kontinuirano aktivna, u suprotnom nema nekog velikog efekta. Jer, i pastiru ništa posebno ne vrijedi što je decenijama pažljivo čuvao stado ako mu jedne noći, kao rezultat njegove nepažnje prema konaku stada, dođu vukovi i poharaju svejednu ovcu. U tom

momentu, činjenica da mu se to nikad prije nije dogodilo, nikako mu neće povratiti poharano stado u život i u tor. Slično je i u životu, jedna noć nemara prema odgovornosti ili, ne dao Bog, šejtanluka sa odgovornošću, može nanijeti nepovratnu štetu naspram onoga što je naša zona odgovornosti.

Uprkos potrebama ljudi da se posvete dunjalučkoj trci za nafakom, Allah, dž.š., i na taj dio upozorava kao pogrešku preferiranja odnosa prema nafaki u odnosu na odgovornost prema porodici, pa, tako, u Kur'anu stoji: «Naredi čeljadi svojoj da obavljaju namaz i istraj u tome. Mi ne tražimo od tebe da se sam hraniš, Mi ćemo te hraniti» (Taha, 132). Ovdje treba imati na umu da je odgoj djeteta da redovno obavlja namaz najkvalitetnija zapreka tom djetetu od razvrata i negativnosti, jer Allah, dž.š., u Kur'anu poručuje: «...Namaz, zaista, odvraća (sprječava) od razvrata i od svega što je ružno» (Anekbut, 45). Čak i u kontekstu odvratanja pažnje sa odgovornosti na raznorazna neprijateljstva i dušmanluke koji sputavaju, ograničavaju i deprimiraju, Allah, dž.š., opet u Kur'anu ističe da se okrenemo prvenstveno vrijednostima koje nam pomažu da svoju zonu odgovornosti, prvenstveno našu djecu, održimo u hajru i selametu: «Mi smo ti uistinu mnogo dobro dali,

* Merzuk Hadžirušidović, glavni imam Medžlisa IZ Prijedor

zato svome Gospodaru namaz čini i kurban kolji; uistinu, onaj koji tebe mrzi, baš on će bez spomena ostati» (Kevser, 1-3). Dakle, čineći namaz i kurban-žrtvu pridonoseći (kao zalag za sve buduće afirmacije nas i naše familije), stičemo kod Allaha, dž.š., pravo da naši dušmani zaposjednu marginu sudbine i ignoranciju događanja, a da mi ne ntrošimo svoje dragocjeno vrijeme na njih i prljamo svoje misli sa njihovim frustracijama.

Dakle, naše odsustvo od odgovornosti prema djeci nema nijedno čvrsto uporište, niti opravdanje. Baš naprotiv, naše najčvršće uporište i najvažnije opravdanje je da nam kvalitet našeg odnosa prema djeci uvijek bude primarno na umu. Negdje sam pročitao da je čovjeku, za razliku od ostalih sisara, ubjedljivo duže potreban roditelj, ne samo biološki duže, već još više duhovno. Jer, duhovnu samostalnost čovjek upotpunjava tek sa 40 godina: «Čovjeka smo zadužili da roditeljima svojim čini dobro; majka njegova s mukom ga nosi i u mukama ga rađa, nosi ga i doji trideset mjeseci. A kad dospije u muževno doba i kad dostigne četrdeset godina, on rekne: 'Gospodaru moj, dozvoli Mi da ti budem zahvalan na blagodati koju si darovao meni i roditeljima mojim, i pomoz mi da činim dobra djela kojima ćeš zadovoljan biti, i učini dobrim potomke moje; ja se, zaista, kajem i odan sam Tebi'» (Ahkaf, 15). Dakle, roditeljska pažnja nam je potrebna sve do 40. godine, što u biti znači sve dok je roditelj aktivno društveno živ, jer u prosjeku tad roditelj ulazi u sedmu deceniju života i naginje ka senilnosti i raznoraznim drugim psihofizičkim slabostima.

Ali, najvažnije u kvalitetnoj roditeljskoj pažnji je uspješno i efikasno izbjegavanje nerazumijevanja između generacije roditelja, sa jedne, i generacije njihovog potomstva, sa druge strane. Za dvadesetak godina razlike između roditelja i djeteta, ponešto se uveliko promijeni u životu, društvu, naučno-tehnološkom ambijentu i sličnome. Ne shvatajući tu razliku, roditelji zapadaju ili u ignoranciju i prepuštaju djecu riziku usvajanja negativnosti novog vremena, ili u direktnu konfrontaciju, agresivno pokušavajući indigom preslikati atmosferu svojih dječaćkih dana na djetinjstvo svog djeteta. Konkretno, mi od djeteta ne možemo

izuzeti mobilnu komunikaciju tvrdeći da tako nije bilo u vrijeme kad smo mi bili djeca, ali je ogromna greška i biti nemaran na raznolike negativne strane mobilne komunikacije. Naime, danas djetetu na mobitel može doći, ni manje ni više, nego porno izvadak, i to ne s tamo nekim nepoznatim glumcima iz nekih dalekih država, već, još gore, s njegovim vršnjacima iz njegovog ili susjednog grada. Sličnu usporedbu možemo napraviti i sa negativnostima satelitske i obične televizije, kompjuterskih igara i pogotovo interneta, gdje nerijetko pedofili, pa čak i kanibali, traže sebi žrtve.

I opet bih se vratio TV-paroli: «Roditeljska pažnja», koja se sve rjeđe i nađe na TV-emiterima, možda i zato što to djeci u njihovim dječjim sobama ništa ne znači. jer, nažalost, nigdje roditelja, zidovi su između. A vrlo brzo će savremno savjesno društvo shvatiti da djetetu nikad nije bila potrebna blizina roditelja kao danas. Zalud studije da su djeca nasilna samo zbog kompjuterskih igrica. Pravi razlog je u tome da ta djeca nemaju roditeljske blizine da bi filtrirali sadržaj i svojom toplinom razbistrili dječaćki um. Pa, i mi smo se, kad smo bili djeca, igrali rata, ali nam nije bilo ni nakraj pameti da uletimo oružjem u učionicu ili se nožem rješavamo suparnika djevojke. I, kao što na Zapadu daju silne dječje dodatke koji trebaju pomoći materi i pojačati roditeljsku njenu volju da stiču djecu, tako bi trebali što hitnije taj dodatak produžito na deceniju i više i da društvo adekvatno plati materi da bude blizu svog djeteta i filtrira ga od sve češćih i sveprisutnih negativnosti koje mladu osobu intenzivno okružuju.

Stoga, Allah, dž.š., poručuje: «O vjernici, i među ženama vašim i djecom vašom doista imate neprijatelja, pa ih se pričuvajte! A ako preko toga pređete i opravdanje prihvatite i oprostite, pa – i Allah prašta i samilostan je» (Ahkaf, 14).

Molim Allaha, dž.š., da nam ne dopusti da, svojim nemarnim odnosom i neopravdanim nerazumijevanjem prema svojoj odgovornosti, od svojih najbližih i najdražih sebi napravimo dušmane i neprijatelje.

O HUTBI:

Evo jedne hutbe sretno određene teme. Sam naslov pogodak je u samo središte naših temeljnih problema od kojih je svakako roditeljska pažnja jedan od njih.

Hatib je pred nas postavio suštinsko pitanje: Da li su roditelji u dovoljnoj mjeri posvećeni svojoj djeci?, i on oko ovoga pitanja gradi sadržaj hutbe.

Hatib dovoljno jasno izlaže. Ali, da bi bio posve jasan, dobro shvaćen i prihvaćen, od svih koji prate njegovo izlaganje, on svoj govor mora očistiti od nepotrebno datih tuđica. Naš bosanski jezik dovoljno je bogat da kroz njega možemo iznijeti sve ono što želimo kazati.

Hutba zaista, sva iskri od veoma oštroumnih zapažanja i konstatacija, kao i upozorenja poput ovoga: da roditeljska pažnja ima biti „svakodnevna, trajna i kontinuirano aktivna“, kao i to da se Bogo-služnjem, našim ibadetom, i ibadetom naše djece zaštitimo i mi i naš porod pred izazovima negativnosti što na nas i našu djecu nasrću.

On potom, znalački i vješto, skreće pažnju i na nov stil i način života moderne porodice. Sugeriše društvu da se u roditeljima više podstakne roditeljska briga o djeci. Porodica je, ne samo vani, nego čak i unutar stambenog prostora razdvojena, pa je komunikacija među članovima porodice oslabljena. Ovo ga navodi na završetak hutbe koji je pesimistički i patetičan sa porukom da mi usljed nedovoljnosti, ili nedostatka roditeljske pažnje, sami, ne htijući to „od svojih najbližih i najdražih sebi napravimo dušmane i neprijatelje.“

Ipak, uz sve njene kvalitete, koji su neosporno veliki, sadržaj ove hutbe ja bih u njenom završetku dopunio. Pokušao bih dati makar i najmanju uputu u smislu: Kako riješiti problem nedovoljne roditeljske pažnje? Od hatiba se, svakako ne traži da on pitanja i probleme u zajednici rješava u cijelosti i odjedamput. On treba da ponudi posve realne, najlakše i najprihvatljivije načine za izaći iz problema i kriza u koje zapadamo. Od njega se očekuje da pruži utjehu, tračak nade, uže spasa! To u biti znači: Kako iz teorije iskoračiti? Kako stvari operacionalizirati? Odnosno, kako sa onoga: „Mora se“, i „treba“ preći konačno u: „Ja činim!“ Dakle, kako načiniti da roditelji uporno, savjesno, svakodnevno čine to što se od njih traži prema njihovoj djeci? Kako uvesti namaz u naše stanove i kuće, u naša staništa koja se već uveliko osjećaju po dahu „grobnica“ kakvim se poređenjem za utrnuti nur namaza u kućama Poslanik a.s. bio poslužio. Ova dopuna mogla bi da izgleda na primjer ovako: Obzirom da je porodica tokom dana razdvojena radom izvan kuće oba roditelja, a djeca školskim i vanškolskim aktivnostima, roditeljima savjetujemo da uvedu svakodnevno zajedničku večeru roditelja i djece. Tokom večere i malo poslije i roditelji i djeca opisali bi svoj protekli dan. Sve dobro i loše u njemu, kao i svoja mišljenja i osjećaje. To bi prokomentarisali i prodiskutirali. Potom, predvođeni ocem, obavili bi jedan zajednički namaz. Poslije namaza, svi zajedno, po dva-tri redeka, proučili bi u originalu i prijevodu jednu stranicu iz Kur'ana a.š. Sve zajedno ne bi smjelo da traje dulje od jednoga sata. Vikendom bi program osmislili na drugačiji način sa nešto bogatijim sadržajem.

Inače, ono u čemu neprestano griješimo jeste to da mi konstatiramo postojanje određene negativne društvene pojave, ili određenog problema, i osim što ih odredimo i opišemo, mi ne dajemo i naputak kako problem riješiti.

2.

Mi, samo što smo citirali Allahovu dž.š. Knjigu a.š. i Poslanika a.s., i iznijeli primjere Allahovih poslanika a.s. ili ashaba, samohvalisavo počinjemo misliti kako je sve sa naše strane urađeno, te ostalo je samo još do slušatelja da izneseno poslušno i bespogovorno prihvate i primijene u životnoj praksi. Prečesto mislimo i držimo, da ovim putom i načinom, odista odstranjujemo nastale ružne pojave, rješavamo probleme i odgovaramo na složena pitanja današnjice. Naprotiv, problemi su i dalje tu. Oni rastu, množe se, žilavo istrajavaju. Evo vidimo, mi se danas, u ovom predmetnom slučaju borimo sasvim realno i opravdano u našoj porodici, za samo barem jedan sat za zajedno jesti, piti, razgovarati, posavjetovati se, učiti iz Kur'ana a.š., klanjati,... i priznat ćete da i ovo malo nije jednostavno i lahko, i kako lijepo Kuran a.š. kaže: „To je doista teško, osim poslušnima!“ (Kuran, a.š., El-Bekare, 45. ajet)

Ishak ALEŠEVIĆ

O HUTBI:

1. Naslov hutbe je neprecizan. Nije jasno da li hatib želi kritizirati televiziju koja prije prikazivanja filma upozori roditelje na mogući sadržaj filma, ili je, općenito, riječ o roditeljskoj pažnji prema djeci. Hatib je mogao hutbu nasloviti na slijedeći način: *Pažnja roditelja prema djeci*; ili: *Odgovornost roditelja prema djeci* i slično;
2. Hutbu treba početi sa zahvalom Allahu, dž.š. i salavatom na Muhammeda, s.a.v.s.;
3. U hutbi ne treba koristiti riječi stranog porijekla. Oni koji prisustvuju hutbi su različitog nivoa obrazovanja. Hutba koju slušatelji nisu razumjeli nije postigla svoj puni cilj;
4. Rečenice trebaju biti kratke i jasne. Mnoge rečenice u ovoj hutbi su duge i teško razumljive. Npr. rečenica: *Također, način poređenja odgovornosti sa pastirom i njegovim stadom nedvojbeno navodi na obavezu svakodnevnog, trajnog i kontinuiranog aktivnog odnosa prema odgovornosti. Prema tome, pažnja roditelja prema djeci mora biti svakodnevna, trajna i kontinuirano aktivna, u suprotnom nema nekog velikog efekta.*

Hatib je mogao kratko i jasno reći: Iz navedenog hadisa možemo zaključiti da su roditelji dužni svakodnevno brinuti o odgoju djece. Ponekad i trenutak nepažnje može na djeci ostaviti neizbrisive posljedice.

Zatim, rečenica: *Dakle, čineći namaz i kurban-žrtvu pridonoseći (kao zalog za sve buduće afirmacije nas i naše familije), stičemo kod Allaha, dž.š., pravo da naši dušmani zaposjednu marginu sudbine i ignoranciju događanja, a da mi ne utrošimo svoje dragocjeno vrijeme na njih i prljamo svoje misli sa njihovim frustracijama.*

Uobičajeno je da se kaže: klanjajući namaz, ili obavljajući namaz, a ne: čineći namaz.

Moglo se reći: Izvršavajući ono što je Allah, dž.š., naredio, i izbjegavajući ono što je zabranio postizemo Allahovo zadovoljstvo, sreću i blagostanje na dunjaluku i na ahiretu. Allah, dž.š., kaže::

مَنْ عَمِلَ صَالِحًا مِنْ ذَكَرٍ أَوْ أَنْثَىٰ وَهُوَ مُؤْمِنٌ فَلَنُحْيِيَنَّاهُ حَيَاةً طَيِّبَةً وَلَنَجْزِيَنَّهُمْ أَجْرَهُمْ بِأَحْسَنِّ مَا كَانُوا يَعْمَلُونَ

"Onome ko čini dobro, bio muškarac ili žena, a vjernik je, Mi ćemo dati da proživi lijep život i, doista, ćemo ih nagraditi boljom nagradom nego što su zaslužili" (An-Nahl, 97)

5. Ne priliči spominjati sa minbera i u džamiji riječi kao što je npr. *porno izvadak*. Hatib je mogao reći: nemoralan sadržaj, blud, sadržaj koji prikazuje i vodi u grijeh i slično;
6. Ajet pri kraju hutbe je iz sure *At-Tagabun*, 14, a ne iz sure *Al-Ahkaf*, 14.

Na kraju, želim iskazati podršku hatibima koji svoje hutbe objavljuju u *Muallimu* i, koji, na taj način, riskiraju da njihov rad bude izložen dobronamjernoj kritici. Cilj osvrta je da kod naših hatiba poboljšamo hutbe. Svi mi na ovaj način učimo.

Mr. hfz. Muhamed ef. ČAJLAKOVIĆ